можуть надавати достовірну інформацію та економіку, і водночас забезпечувати довіру, вводячи нові правила [2]. Крім того, інновації уряду та державної політики мають також враховувати ринкові та галузеві інновації.

Незважаючи на те, що багато урядів і регулюючих агенцій (особливо центральні банки) готуються, щоб краще боротися з інноваціями, що привели до блокчейну та фінансових технологій, здається, є можливість для кращого структурованого підходу покращення якості фінансових інновацій.

Список використаних джерел:

1. Masudul, H.A.; Neeraj, H.; Pravakar, S. (2020). The Impact of Financial Innovation on the Money Demand Function: An Empirical Verification in India. *The Journal of Applied Economic Research, 14 : 1,* 28-61.
2. Pompella, M, & Constantino, L. (2021). Financial Innovation and Technology after COVID-19. *Ekonomika, 100(2),* 40-52.
3. Xu, S.; Qamruzzaman, M.; Adow, A.H. (2021). Is Financial Innovation Bestowed or a Curse for Economic Sustainably: The Mediating Role of Economic Policy Uncertainty. *Sustainability, 13,* 2391.
4. Zouari, G., & Abdelmalek, I. (2020). Financial innovation, risk management, and bank performance. *Copernican Journal of Finance & Accounting, 9(1),* 77-100.

ПЕРЕВАГИ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Поліщук О. Б., *викладач кафедри управління та адміністрування ЗВО Університет Короля Данила, аспірант кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства, заступник головного бухгалтера ТОВ «ПК «ЕКОПРОДУКТ», м. Івано-Франківськ*

Незважаючи на широке коло наукових досліджень, питання гармонізації бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності залишаються актуальними. Загалом інтеграція бухгалтерського обліку в європейський простір – це досить важкий процес, який супроводжується суттєвими змінами і нововведеннями в діяльності вітчизняних підприємств. За рівнем наближення національних стандартів до міжнародних стандартів фінансової звітності Україна значно відстає від передових країн світу. Про це свідчать проблеми, які потребують вирішення.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки та світових господарських зв'язків. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (далі – МСБО) досить докладні і разом із тим розширені, оскільки інтерпретація стандартів повинна бути однаковою в різних країнах світу. МСФЗ характеризуються як стандарти, що ґрунтуються на принципах (principles based standards), на відміну, наприклад, від прийнятої у США системи ГААП, яка визначається як стандарти, що ґрунтуються на правилах (rules based standards). Це означає, що

стандартизація МСФЗ не ставить на меті деталізувати всі процедури та механізми фінансового обліку, в багатьох випадках віддаючи перевагу довірі до професійної самостійності бухгалтерів, які при вирішенні багатьох питань мають покладатися на особисті професійні судження. Слід зазначити, що МСФЗ не регулюють техніки та методики обліку. Вона була й буде неоднаковою в різних країнах світу. Отже, не існує єдиного плану рахунків, спільних правил відображення операцій у бухгалтерському обліку, загальних форм звітності, прийнятих усіма країнами.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність та консолідована фінансова звітність за міжнародними стандартами складаються на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами. Першим звітним періодом, за який підприємства, що зобов'язані застосовувати міжнародні стандарти, подають фінансову звітність на підставі таксономії в електронній формі є 2020 рік. Таксономія UA XBRL МСФЗ затверджена Міністерством фінансів України, адаптована до особливостей складання фінансової звітності в Україні і містить також звіт аудитора і звіт про управління. Таксономія – це склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Комісією Європейського Союзу передбачено застосування МСФЗ для складання консолідованої фінансової звітності всіма включеними в біржовий лістинг європейський компаніями (у тому числі кредитними та страховими організаціями). Відповідно до ч. 2 ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та постанови КМУ від 11.07.2018 р. № 547 з 1 січня 2018 року оновлено критерії підприємств, що зобов'язані готувати фінансову звітність за МСФЗ. МСФЗ для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності застосовують (звітують у форматі iXBRL) наступні категорії підприємств (обов'язково):

– підприємства, що становлять суспільний інтерес (з 2012 року). До таких підприємств відносяться підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які належать до великих підприємств;

– публічні акціонерні товариства;

– підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення (з 2019 року);

– а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України (пункт 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419). Добровільно – інші підприємства (суб'єкти господарювання, крім бюджетних установ), які самостійно визначили доцільність застосування МСФЗ.

Першою проблемою, з якою стикаються підприємства при переході на МСФЗ є відмінність національних та міжнародних стандартів фінансової звітності [4, с. 25]. Як правило, на підприємствах відсутня достатня кількість

кваліфікованих фахівців, які можуть розуміти і застосовувати МСФЗ, а на їх навчання підуть додаткові витрати та затрати часу. В Україні бракує освітніх програм стосовно МСФЗ, внаслідок чого виникає потреба у придбанні нового програмного забезпечення, яке значно полегшує роботу персоналу, що несе за собою виникнення додаткових витрат, виникає необхідність у зборі додаткової інформації, яку вимагають МСФЗ, включення до посадових обов'язків працівників підрозділів додаткових функцій. В результаті підприємству доводиться платити консалтинговим компаніям, які надають дану послугу за високими цінами. Необхідність вкладати гроші в процес переходу на МСФЗ вже сама по собі гальмує цей процес, тому що керівництво часто не готове платити за те, важливість чого воно не розуміє.

Додатково можна виділити дві групи проблем, з якими стикаються українські підприємства – це особливості розвитку української економіки, зокрема, нерозуміння процедури обліку певних активів чи зобов'язань через відсутність ринків, де такі активи чи зобов'язання можна було б використовувати; відмінність підходів до ведення підприємницької діяльності та використання фінансової інформації або розбіжності з національними стандартами [1, с. 34].

Також актуальною проблемою для більшості підприємств при впровадженні МСФЗ у практику ведення бухгалтерського обліку є складність окремих стандартів: амортизація заборгованостей, вимоги до дисконтування заборгованостей, нарахування резервів, обов'язковість перегляду ряду облікових оцінок, облік фінансових активів та зобов'язань. Та найбільш важкі для сприйняття на сьогоднішній день стандарти МСФЗ, присвячені відображенню у звітності фінансових інструментів, таких як: вкладень у цінні папери, похідних інструментів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Існує також ряд відмінностей у нормах двох концептуальних основ щодо обліку основних засобів (методи переоцінки, представлення в обліку безоплатно отриманих основних засобів, амортизація), запасів (методи списання, оцінка, визначення їх первісної вартості), курсових різниць, формування облікової політики та виправлення помилок.

Досі невирішеною є проблема узгодження та співставлення між бухгалтерським обліком та вимогами Податкового кодексу України. Процес гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні з МСФЗ пов'язаний з проблемними аспектами нестабільності та частої зміни податкового законодавства. Слід виділити податкові питання, що пов'язані з представленням необоротних активів у фінансовій звітності при переході на МСФЗ. Тут на перший план виходять податкові терміни амортизації та терміни початку нарахування амортизації [3, с. 41].

Сьогодні майже відсутній контроль за веденням бухгалтерського обліку вітчизняними підприємствами з боку державних інституцій. Формальність у веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності викликана відсутністю відповідальності за достовірність та якість облікової інформації. Основна увага бухгалтерів вітчизняних підприємств приділяється правильності

ведення податкового обліку, бо за допущені помилки у визначенні та сплаті податків передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність [2].

Також необхідно звернути увагу не те, що до негативних фактів можна віднести досить повільне оновлення і переклад МСФЗ, а саме часто спостерігається відставання в часі перекладу тексту або некоректність наявного перекладу стандартів. Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності при Міністерстві фінансів України є дорадчим органом з питань перекладу (рецензування) текстів МСФЗ, рекомендацій щодо їх оприлюднення та імплементації, обговорення заходів щодо удосконалення порядку застосування МСФЗ в Україні. Проте, офіційний переклад, що оприлюднюється, має більш лінгвістичний, аніж професійний характер. За вимогами Комітету з МСФЗ держави, що прийняли рішення запровадити міжнародні стандарти, не мають права коментувати або змінювати вихідний текст. Іншими словами, країни, які погодилися перейти на МСФЗ, повинні зобов'язати всі підприємства, компанії, організації працювати з оригінальним текстом міжнародних стандартів [5, с. 546].

В англомовній версії МСФЗ (в оригіналі) є багато понять, які мають різні трактування і не мають відповідних українських аналогів. А фахівцям, що працюють з міжнародними стандартами, доводиться або користуватися новою системою термінів і понять або приймати в лексику англомовні варіанти назв. Вартість консультації іноземних фахівців дуже висока, переклад та інші пояснення міжнародних стандартів пов'язані з чималими витратами.

Інструментами вирішення таких проблем мають стати: розробка норм, методичних рекомендацій із застосування МСФЗ; координація дій органів державної влади, які регулюють організацію і методику ведення фінансового обліку та звітності; узгодження норм положень (стандартів) бухгалтерського обліку та податкового законодавства з метою формування оптимальної моделі взаємозв'язку системи оподаткування з системою бухгалтерського обліку; видання навчально-методичної літератури, яка висвітлює застосування міжнародних стандартів фінансового обліку та звітності; проведення заходів, спрямованих на дотримання професійної етики; забезпечення співпраці між вітчизняними спеціалістами; підвищення кваліфікації бухгалтерів.

Можливим шляхом розв'язання проблеми для великих компаній є залучення зовнішніх аудиторів або консалтингових фірм для підготовки фінансової звітності згідно МСФЗ. А для гармонізації податкового законодавства та МСФЗ необхідно завершити запровадження Таксономії та процесу оновлення податкового законодавства.

Основні переваги МСФЗ:

– здійснення ефективного фінансового аналізу підприємства щодо його ліквідності та платоспроможності, бо на сьогодні монетарне (грошове) відображення активів підприємства призводить до такого негативного наслідку, що інформація негрошового відображення залишається поза увагою фінансової звітності;

– інформація, надана за МСФЗ дає користувачам змогу приймати стратегічні рішення та аналізувати їх наслідки, а зміст фінансової звітності відповідно до вимог вітчизняного законодавства здебільшого не надає повного

обсягу основної інформації за ключовими фінансовими і нефінансовими показниками діяльності підприємств;

– показники фінансової звітності підприємств за міжнародними стандартами характеризуються співставністю, що призводить до підвищення інвестиційної привабливості таких підприємств, на противагу вітчизняний уніфікований обов'язковий формат подання фінансової звітності регламентується державою, практично мінімізує можливість здійснення агрегування показників фінансової звітності та їх згортання;

– фінансова звітність підприємств за міжнародними стандартами містить не тільки кількісні показники господарської діяльності підприємства, а й характеристики здійснюваних процесів у Примітках до фінансової звітності, які відображають як масштаби, так і якість такої господарської діяльності;

– фінансова звітність, складена відповідно до вимог МСФЗ, доступна для широкого кола користувачів (не тільки для органів господарського нагляду, контролю, статистики, оскільки основний орієнтир вітчизняної фінансової звітності спрямований на надання інформації для контрольних, податкових і статистичних органів, тоді як згідно з МСФЗ звітність спрямована на допомогу аналітику, а її користувачами є інвестори, кредитори, менеджери).

Вітчизняній фінансовій звітності притаманне недостатньо об'єктивне уявлення інформації (причиною здебільшого є суб'єктивізм осіб, що складають фінансову звітність, через що така звітність містить переважно ту інформацію, яка вигідна для власників). Тому, безумовною перевагою МСФЗ є те, що вони дозволяють надавати більш правдиву інформацію користувачам про стан активів, зобов'язань і фінансових результатів суб'єкта господарської діяльності. Більш чітко виражений принцип превалювання сутності над формою, дотримання принципу обережності, можливості у бухгалтера вільніше інтерпретувати облікову інформацію в такому вигляді, як вона зручна для цілей управлінського обліку і для прийняття управлінських рішень.

Отже, впровадження МСФЗ дасть можливість: залучити закордонних інвесторів та розширити експортні можливості України, які в свою чергу приведуть до зниження безробіття, забезпечать вихід з кризи та майбутнє процвітання економіки. Досить частим аргументом на користь впровадження міжнародних стандартів наводиться саме необхідність підвищення інвестиційного потенціалу вітчизняних підприємств та залучення іноземних інвесторів. Проте, важливо зазначити, що перехід уже відбувається, хоча не такими швидкими темпами як у більш розвинутих країнах. Тому розв'язання проблем впровадження МСФЗ в Україні є способом здійснення економічного прориву та має стати пріоритетним завданням для КМУ. Ключовими проблемами є відсутність мотивації для переходу на МСФЗ та недосконала процедура трактування МСФЗ.

Список використаних джерел:

1. Жукова Т. А., Заяць А. І. (2020). Проблеми застосування МСФЗ в Україні (Doctoral dissertation, Сумський державний університет). URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/79008/1/Zhukova_financial_statem ents.pdf

2. Засадний Б.А. Перспективи розвитку національної системи бухгалтерської системи в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка і суспільство*. № 20. 2019. С. 685 –692.

3. Каменська Т. (2012). Міжнародні стандарти фінансової звітності в Україні: сучасний стан, практика і проблеми впровадження. Бухгалтерський облік і аудит, (12), 39–43. URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/boau_2012_12_8.pdf

4. Касич А. О., Яковенко Я. Ю. (2013). Проблеми впровадження МСФЗ в Україні та шляхи їх вирішення. Облік і фінанси, (1), 22–27. URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Oif_apk_2013_1_5.pdf

5. Ball R. (2016). IFRS–10 years later. Accounting and Business Research, 46(5), 545–571. URL: https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00014788.2016.1182710

МЕНЮ-ВИМОГА НА ВИДАЧУ ПРОДУКТІВ

Протасов В. В., *викладач економічних дисциплін,* ***Новіцька А. Ю.,*** *студентка, ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»*

Правильний розрахунок собівартості та ціни реалізації виготовлених страв має важливе значення для обчисленні витрат та доходів закладу освіти. Тому необхідно відповідально відноситись до документального оформлення руху продуктів, витрачених на приготування страв.

Метою роботи є розгляд особливостей заповнення меню-вимоги на видачу продуктів в закладі повної загальної середньої освіти.

Особливу увагу під час організації харчування учнів необхідно приділяти зниженню кількості спожитого цукру, розподілу білків, жирів та вуглеводів, які мають містити страви, пропоновані школярам упродовж дня. Енергетична та поживна цінність їжі (вміст макро- і мікронутрієнтів) у закладах дошкільної, загальної середньої освіти та інших закладах освіти, що провадять освітню діяльність на певному рівні (рівнях) повної загальної середньої освіти, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (далі - заклади) повинна відповідати загальним віковим потребам здобувачів освіти/дітей згідно з нормами фізіологічних потреб в основних харчових речовинах та енергії, визначеними МОЗ [1]**.** У закладах загальної середньої освіти для учнів усіх класів незалежно від навчальної зміни повинно бути організовано щонайменше одноразове гаряче харчування відповідно до норм.

Розглянемо деякі особливості документального оформлення господарських операцій по калькулюванню собівартості страв на прикладі роботи шкільної їдальні. Особливістю обліку витрат на харчування учнів розглянутої в роботі школи є використання меню-вимоги на видачу продуктів. Визначена в калькуляційних картках вартість страв переноситься до меню. Враховуючи кількість порцій, визначають загальну суму коштів, одержаних від реалізації страв. Для зменшення обчислень в таблиці наведемо розрахунок вартості двох страв з денного меню. Зразок заповнення меню на день розглянемо в таблиці 1.